

Vägledning för miljöinventering

Enligt lag ska farligt avfall sorteras ut från annat avfall och får inte blandas med andra slags avfall eller med andra ämnen eller material. Mer information om bygg- och rivningsavfall finns här: <https://www.lindesberg.se/rivningsavfall>

Asbest

Asbest finns kvar i många äldre byggnader och förekommer ofta i byggnader uppförda före 1979, men asbesthaltiga material kan ibland finnas även i något yngre byggnader. Asbest användes fram till 1975 som isolering och skivmaterial. Provtagning och säker hantering vid rivning/sanering är mycket viktigt. Förekommer som:

- Taktäckningsmaterial (eternit) och som fasadbeklädnad (sidiplattor).
- Dolt vindskydd i ytterväggar samt som takbotten (internit).
- Ventilationskanaler och isolering av kanaler. Kondensisolering av ytterväggsventiler tex vid kallskafferier.
- Isolering av rör och värmepannor i värmesystem.
- Fästmassor till kakel, golvmattor och lim till golvmattor.

PCB

PCB användes under perioden 1956–1973. Provtagning och saneringsmetod är mycket viktig. Förekommer som:

- Fogmassor, mellan fasadelement och andra skarvar utvändigt.
- Försegling i isolerrutor (isolerrutor är som regel datummärkta).
- Startkondensatorer till lysrör, elcentraler och maskiner.
- Kondensatorer i tvätt- och diskmaskiner.
- Plastbaserade golvmassor (akrydur). Dessa förekommer särskilt i halkskyddade golv inom livsmedelsindustri.

Kvicksilverhaltigt avfall

Användning av kvicksilver är förbjudet. Undantag är produkter som tagits i bruk innan 1995. Undantag är också lysrör, lågenergilampor och knappcells batterier. Förekommer som:

- Styr- och reglersystem i VVS-installationer och elsystem.
- Termostater och termometrar.
- Lysrör och lågenergilampor.
- Rester i avlopp från tandläkare och laboratorier.

Elavfall

Elavfall är allt avfall som innehåller eller utgörs av elektriska och elektroniska produkter. Alla produkter med sladd eller batteri. Även lysrör, lågenergilampor och glödlampor räknas som elavfall. Några exempel är elcentraler, vitvaror och kablar.

Elavfall behöver inventeras av sakkunnig gällande farliga ämnen som till exempel kvicksilver och PCB. Om detta inte gjorts räknas allt elavfall som farligt avfall.

Köldmedier

Ämnen som bryter ned ozonskiktet eller är starka växthusgaser.

CFC=klorfluorkarboner,

HCFC=klorfluorkolväten,

HFC=fluorkolväten

CFC & HCFC kallas ofta för freoner

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post	Organisationsnr:
Samhällsbyggnad Bergslagen 711 80 Lindesberg	Prästgatan 6 Lindesberg	0581-810 00 vxl 0587-55 00 40 vxl	info@sb-bergslagen.se	212000-2015

Den som utför installation, nedmontering, ingrepp och kontroll av köldmediautrustning måste vara certifierad. Köldmedier förekommer som:

- Kyl- eller värmemedium i kylar, frysar, luftkonditionering och värmepumpar. Dessa ska alltid hanteras som farligt avfall.

Blyhaltigt avfall

Bly används i byggnader dels som blyplåt, dels inblandat i färger som mönja och zinkvitt. Förekommer som:

- Diktning av avloppsrör i gjutjärn.
- Skyddsmantel (ytterhölje) på el- eller telefonledningar.
- Blyplåt för tätningar av genomföringar och skarvar på yttertak samt som mellanvägg. Förekommer som hela blytak på gamla kyrkor.
- Rostskyddsfärg eller inblandning i täckfärg.

Radioaktivt avfall

Blå lättbetong, eller blåbetong, innehåller radium vilket bildar radon när det sönderfaller. Blåbetong användes som byggmaterial fram till 1980, även om produktionen avslutades 1975. Blåbetong är ofta, men inte alltid, matt blå eller grå till färgen och har en porös struktur liknande en tvättsvamp. Även vissa brandvarnare innehåller radioaktiva ämnen och behöver sorteras ut separat.

Bromerade flamskyddsmedel

Bromerade flamskyddsmedel kan finnas i plaströr, plastprodukter som fläktar och kanaler, färdigisolerade kopparrör, isolerskivor av plast, sladdar, el-produkter, textilier (särskilt i offentliga miljöer tex i gardiner och möbler) samt vissa typer av ytskikt för golv och väggar.

Det kan vara svårt att veta om en produkt innehåller bromerade flamskyddsmedel. Plaster kan ibland vara märkta FR, vilket står för Flame Retarder (flamskydd). Avfall innehållande bromerade flamskyddsmedel ska hanteras som farligt avfall.

Övrigt

Kadmium

Förekommer som stabilisatorer och färgämnen (gula, orangea och röda) i plastprodukter som exempelvis plastmattor och kablar.

Impregnerat trä

Trä som innehåller eller har behandlats med farliga ämnen som exempelvis arsenik, kreosot eller koppar. Allt tryckimpregnerat virke ska behandlas som farligt avfall.

Virke angripet av hussvamp

Specialistkunskap krävs för att inventera hussvamp. Se till att hussvamp inte sprids vidare i samband med att virket rivs ut och hantera rivningsrester så spridning av svampsporer undviks. Lämnas till förbränning i godkänd anläggning. Informera mottagande avfallsentreprenör.

Olja från oljecistern och påfyllning

Det kan finnas olja i mark under där påfyllning skett eller från läckage i pannrum. Det förekommer att golvbrunn i pannrum leds till husgrund. Om det finns sprickor i golvet bör det bedömas om olja kan ha läckt ned till husets grund.

Om en cistern ska lyftas behöver den först tömmas och sedan oljerester torkas upp. Detta eftersom det har förekommit att en cistern brister när den lyfts.

Cistern

En cistern som tas ur bruk ska tömmas och rengöras, man ska också se till att den inte kan återfyllas. Senast i samband med att detta görs ska även miljökontoret underrättas om hur detta har gjorts.

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post	Organisationsnr:
Samhällsbyggnad Bergslagen 711 80 Lindesberg	Prästgatan 6 Lindesberg	0581-810 00 vxl 0587-55 00 40 vxl	info@sb-bergslagen.se	212000-2015